

Su-Andoan

NERE AITONA

Eguzkia aldendu da. Zeru urrdiñ-iluñean lenengo izarren dizdira zorrotzak. Iparr-aize liraña aidean, bere egoaz zugaitzetako ostoa igarrak jaulkiaz, kixki-kaxka goxoan. Pakea, IXiltasuna.

* * *

Banoa amaren atzetik bildurrti, oinkadak bai edo ezean emanaz, aitonaaren gelara: arnasari eutziak, dana begi egiñik. Aitona denbora gutxirako zegoala eta... An zegoan: gaitzak ikusmena kenduta zeukan, arrpegiko zimurak zakonago, arnasa eztua... Ala guztiz ere barren-go pakea eta itxaropena azaltzen zitzaizkion bere arpegian. Bazebiltz-kin bere espaiñak eta noizik bein entzuten zitzaion "Agur Maria" gogotzuren bat. Ordulaurrdentxo bat egiñ ondoren irten genduan. Nere biotza samintasunez beteta neukan: ez bai ziran ezertxo ere ezan aitona. Irugarren egunean il zan eta laugarrenean il-obira la-
gundu nion bere gorrputzari.

Geroztik aitonaaren oroimenez une eztituak igaro ditut eta gaur ere berauxe egin nai nuke.

* * *

Zergatik ote dira aitona-amonak aiñ iloba maitaleak? Askotan aita eta ama ere atzean utzi oi dituzte beren umienganako maitasunean. Bizkarra ere makurtzen zaie, berengana urreratzeko nunbait. Ezan genezakegu aurtzaroa eta zartzaroa beste edozein urrte-mugarekin baño urrerago dirala alkarrekin. Zergatik? Urtian bidez gauza asko erakusten bai ditu mundu onek: zenbat aundi-uste, zenbat arrokeri,

zenbat gaizki-nai, zenbat eraman-ezin... naigabe eta ezbeurr askorek utsi bai die beren kutsua gure aitona eta amonari. Eta beren illobarren begiratu garbi, bixi eta paketsua bidean arkitzen dutenean, biotza atsegiñez eta pozez betetzen zaie. Gero maitasun biurtuta ixuritzen dien atsegiña eta poza.

Nik ere onelakoxe maitalea nuan aitona. Nola erri banatan bizi giñaden, alkarr gutxitan ikusitzen genduan. Noizean bein etorriko zan. Gutxienez erriko zindariaren egunean eta... gure poza. Irribarr gozoak, abestiak, parre-gaiak eta etxerakoan... peseta bat. Zein ona zan aitona!

Bere etxera juan da ere igaro oi nituan denbora-aldi batzuek. Zenbat katiluka-esne edan-erazi ote zizkidan bere apustuarekin. Diru txiki (txakur txiki) bat jokatu oi ziran iluntzero zeñek lenago edan eta bai askar irintzi ere... bein baño geiagotan berriz sabelera baño lenago ixuritseko. Eta zenbat iluntze igaro, ainbeste txakur-txiki ekarri oi nituan kajatxo batean. Juaten nitzan bakoitzean, zenbat asi ote nitzan mai eta "bonbillaren" tartean neurrtuko niñun.

Arotza zan eta tximist-arrgiaren makinak zaituaz an jardungo zan lanean. Askotan arkitzen genduan arotz-maiean makurturik egurra leguntzen edo, buru-utsean, errosario santua ezanaz. Gure poza izaten zan, an ibaiertzean zeuzkan antza-rrak bere deira nola etortzen ziran ikustea eta bai askar etorri ere.—"Imperio Argentina"—deituko zien eta an izaten zan "kua, kua, kua" otša.

Bazeukan soso bat ere, atsedean aldietan abesten erakutsi ziona. "Bein batean Loyolan" nola abestu gero. Kaiola noizean bein irikiko zion eta ibiltalditxo egin ondoren an biurtuko zan soso berriro. (Ezpetxeari ere nola arkitu leiken bere goxotatuna). Arratsalde batean, bere errenalditxoan, katu arrgal batek arrapatu zuan eta aitona juan zanerako itoa zan. Bere nekelaguna itoa!

Oraindik etxean dauzkagu anai-arrebari egin zizkigun aulkitxoak. Nik lenengo arrautz-parea jan nuanean exeri nitzana. Zenbat urte nituan? Gutxi gora-bera bost seiren bat. Ikastolatik etorri nitzanean, eginkizun aundiren bat egiteko bezela gertutu nitzan. Barrenean alako aundi-aize edo indar-aize pixkabat bainuan. Gauza ura erriko liburuetan idatxi bearko zan beintzat. Aulkitxikian exerita. Bezte aulki asitxoago bat aurrean. Arrautz-parea platerean... ekin nion. —"Ogi gutxiarekin ai aiz", ziran arrebak albotik. Denbora gutxian eskutatu nitun. Andikan aurrera jakin zezatela lagunak norekin zebiltzan.

* * *

Aitona il zan, Ni asi nitzan, Arrautz-pare asko jan ditut, Mundua esagutzen ai naiz, Umetxoan begiratu goxo eta garbia geroago eta atsedengarriago de neretxako.

Aurr gatoz mundura, Aurr-antzera biurtzen gera bizitzaren illunabarrean. Gauza auk ez ote digute ezan nai. Jaungoikoa ume-zalea dala? Jaungoikoa ume-zalea bai, ez umekeri-zalea.

